

CONCEPT VERSLAG VAN BEVINDINGEN 2016

Waterschap Vechtstromen



13 juni 2017 (ten behoeve van commissie besturen en organiseren)



CONCEPT VERSLAG VAN BEVINDINGEN 2016

Aan het Algemeen Bestuur van Waterschap Vechtstromen
Postbus 5006
7600 GA ALMELO

Hengelo, XX juni 2017

Kenmerk: RHB/WP/xxx/xxx/xxx

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 21 juli 2016, ontvangt u hierbij ons concept verslag van bevindingen 2016 van waterschap Vechtstromen. Dit concept verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2016.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen in de uitoefening van uw controlerende taak. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2016.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij op 24 mei 2017 afgestemd met de heer Andringa, op 8 juni met de AB controlecommissie en op 13 juni 2017 met het Dagelijks Bestuur. Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een intensieve inspanning. Bij deze danken wij alle betrokken medewerkers van waterschap Vechtstromen voor de constructieve samenwerking tijdens de controle.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
BDO Audit & Assurance B.V.

drs. R.H. Bouman RA

Inhoudsopgave



1. Dashboard accountantscontrole



2. Strekking controleverklaring



3. Top 3 aandachtspunten voor 2017



4. Uw financiële positie vergeleken



5. Belangrijkste bevindingen 2016



Bijlagen

1. Dashboard accountantscontrole

Ons oordeel	Top 3 aandachtspunten voor 2017	Resultaat 2016																							
<ul style="list-style-type: none"> De jaarrekening 2016 is getrouw en rechtmatig. Rechtmatigheidsfout aanbestedingen van € 1,1 miljoen (binnen goedkeuringstolerantie van € 1,4). Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening. 	<ol style="list-style-type: none"> Verder waarborgen rechtmatigheid inkopen. Formaliseren IT beheersingsmaatregelen en implementatie nieuwe salarissysteem. Heroverweging invulling vacature VIC. 	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2015</th> <th>BVR 2016</th> <th>2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4"><i>(alle bedragen * € 1.000)</i></td> </tr> <tr> <td>Totale lasten</td> <td>121.490</td> <td>137.579</td> <td>142.169</td> </tr> <tr> <td>Totale baten</td> <td>127.104</td> <td>137.579</td> <td>142.082</td> </tr> <tr> <td>Resultaat</td> <td>5.614</td> <td>0</td> <td>-87</td> </tr> </tbody> </table>					2015	BVR 2016	2016	<i>(alle bedragen * € 1.000)</i>				Totale lasten	121.490	137.579	142.169	Totale baten	127.104	137.579	142.082	Resultaat	5.614	0	-87
	2015	BVR 2016	2016																						
<i>(alle bedragen * € 1.000)</i>																									
Totale lasten	121.490	137.579	142.169																						
Totale baten	127.104	137.579	142.082																						
Resultaat	5.614	0	-87																						
Toelichting op resultaat	Belangrijkste bevindingen 2016	Analyse van uw weerstandsvermogen																							
<ul style="list-style-type: none"> Negatief resultaat 2016 van € 87.000, mede door de "voorziening reorganisatie" ad € 3,1 miljoen. Resultaat wijkt minimaal (0,06%) af van de begroting. Resultaat gewone bedrijfsvoering afwijking 2,3% rekening houdend met dotatie aan de voorziening. Verschil begroting en werkelijkheid belastingopbrengsten Watersysteem en zuiveringheffing minimaal. Eigen vermogen daalt van € 52,2 miljoen naar € 40,8 miljoen conform besluitvorming. 	<ul style="list-style-type: none"> Ratio weerstandsvermogen 2016 binnen de door het AB gestelde norm. Ratio 2016 bij jaarrekening 2016 van 1,25 is lager dan bij jaarrekening 2015 (1,7). De belangrijkste reden is de verhoging van de risico's naar € 7,0 mln. (2015: € 6,1 mln.) en de daling van de algemene reserve conform besluitvorming in de BVR. We kunnen instemmen met de inschatting van de voorzieningen. Inhaalslag gemaakt in activeren van reeds in gebruik genomen projecten. Er zijn op programmaniveau geen onrechtmatige begrotingsoverschrijdingen. 	 <table border="1"> <caption>Analyses van uw weerstandsvermogen</caption> <thead> <tr> <th>Periode</th> <th>Weerstandscapaciteit</th> <th>Gewogen risico's</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BVR</td> <td>8,8</td> <td>6,1</td> </tr> <tr> <td>JR 2016</td> <td>8,8</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>JR 2015</td> <td>10,1</td> <td>6,1</td> </tr> </tbody> </table>				Periode	Weerstandscapaciteit	Gewogen risico's	BVR	8,8	6,1	JR 2016	8,8	7,0	JR 2015	10,1	6,1								
Periode	Weerstandscapaciteit	Gewogen risico's																							
BVR	8,8	6,1																							
JR 2016	8,8	7,0																							
JR 2015	10,1	6,1																							

2. Strekking controleverklaring

Goedkeurende controleverklaring	Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening 2016 van waterschap Vechtstromen een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.
De jaarrekening is getrouw	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2016 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit.
De jaarrekening is rechtmatig	Een goedkeurende controleverklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde normenkader.
Jaarverslag is verenigbaar (COS 720)	<p>Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie zoals opgenomen in het jaarverslag. Met ingang van dit controlejaar zijn de verantwoordelijkheden van de accountant ten aanzien van de zogenaamde 'andere informatie', opgenomen in het jaarverslag, gewijzigd (zie hiervoor de Controle en Overige Standaarden (COS) 720). Wij stellen niet meer alleen vast of deze informatie strijdig is, maar of sprake kan zijn van materiële afwijkingen.</p> <p>Wij hebben, ingevolge artikel 109 lid 3 onder d Waterschapswet en de COS 720, de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat deze andere informatie in het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening is en geen materiële afwijkingen bevat.</p>
Goedkeurings- en rapporteringstoleranties zijn conform controleprotocol	De door ons gehanteerde materialiteit bij de planning en uitvoering van onze controle was € 1.421.700, zoals ook opgenomen in het controleprotocol. Dit betekent dat het bij onze controle mogelijk is dat fouten die lager zijn dan het voorgenoemde bedrag niet worden aangepast. Dit is voor ons geen beletsel om toch de jaarrekening goed te keuren vanwege het feit dat (het totaal van) deze fouten onder de materialiteit uitkomt. De rapporteringstolerantie voor het rapporteren van fouten en onzekerheden is gesteld op € 142.170 (10% van de materialiteit). De gehanteerde materialiteit en rapporteringstolerantie sluiten aan op het door het Algemeen Bestuur vastgestelde controleprotocol.
Rechtmatigheidsfout Europese aanbestedingen	Naast de geconstateerde rechtmatigheidsfout ten aanzien van de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn er geen ongecorrigeerde controleverschillen boven de rapporteringstolerantie.

3. Top 3 aandachtspunten voor 2017

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2016 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 3 van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

1. Verder waarborgen rechtmatigheid inkopen

In onze managementletter hebben wij geconstateerd dat de afgelopen jaren veel energie is gestoken in het verder optimaliseren van de inkoopfunctie. Dit heeft onder andere geleid tot het vaststellen van de nota "Inkoopaccountmanagement", een nieuw digitaal systeem voor het uitzetten van aanbestedingen en het uitvoeren van een spend-analyse per kwartaal. Hieruit zijn de nodige acties uit naar voren gekomen die inmiddels zijn opgepakt. Vanwege diverse redenen, waaronder het te laat op gang komen van aanbestedingen vanuit Waterkracht, is het niet mogelijk geweest om met deze acties de onrechtmatigheden vanuit het verleden (€ 0,8 miljoen van de in totaal € 1,1 miljoen onrechtmatigheden) op te lossen voor het boekjaar 2016.

2. Formaliseren IT beheersingsmaatregelen en implementatie nieuwe salarissysteem

Tijdens de interimcontrole 2015 hebben wij aandachtspunten geconstateerd ten aanzien van de automatiseringsomgeving (met name op het gebied van de authenticatiemaatregelen alsmede de impact van de verstoringen in het boekjaar). In 2016 zijn diverse acties ondernomen. Deze zijn gedurende het jaar geïmplementeerd waardoor wij hier voor het hele jaar 2016 geen gebruik van hebben kunnen maken. Door aanvullende gegevensgerichte controles bij de jaarrekeningcontrole hebben wij dit achteraf ondervangen. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij geen materiële afwijkingen geconstateerd. Graag zouden wij de IT-audit voor het boekjaar 2017 willen vervroegen zodat wij in overleg met u de controleaanpak voor 2017 kunnen af stemmen.

Per januari 2017 heeft Waterschap Vechtstromen een nieuw HRM-systeem in gebruik genomen. Wij hebben begrepen dat hierbij sprake is geweest van het converteren van historische gegevens. Voor de jaarrekeningcontrole over boekjaar 2017 is deze dataconversie naar het nieuwe systeem van belang. Bij een conversie loopt het waterschap mogelijk risico op een onjuiste of onvolledige dataconversie. Bij dergelijke systeemveranderingen achten wij het derhalve van belang om op basis van een risicoanalyse maatregelen te nemen binnen het conversietraject en controles op juistheid en volledigheid onderdeel te laten zijn van het testtraject. Daarnaast is het van belang om de controleresultaten onderdeel te maken van de beslissing tot livegang en deze aantoonbaar te documenteren in een conversiedossier.

Ons is aangegeven dat divers maatregelen zijn getroffen om deze risico's te voorkomen. Ter voorkoming dat eventuele bijzonderheden voortkomend uit het conversietraject, en de impact hiervan op de nieuwe HRM-processen, onopgemerkt blijven, is het voor de accountant wenselijk om ruim voor de reguliere interimcontrole 2017 een separate review op het conversiedossier te laten uitvoeren en eventuele onvolkomenheden daarin tijdig te melden zodat hierop gedurende het boekjaar actie kan worden genomen.

3. Top 3 aandachtspunten voor 2017

3. Heroverweging invulling vacature VIC

De afgelopen jaren heeft Waterschap Vechtstromen de functie van adviseur verbijzonderde interne controle (VIC) verder ontwikkeld tot een adequate invulling van deze functie. Door vertrek van een medewerker is op dit moment een vacature ontstaan. Op dit moment vindt een heroverweging invulling vacature adviseur (VIC) plaats waarbij transformatie naar meer risicogerichte benadering van de uit te voeren (rechtmatigheids)controles wordt overwogen.

De heroverweging van deze functie past binnen de organisatie brede "CMT Organisatieontwikkelvisie Vechtstromen 2017" waarbij Vechtstromen zich verder wil doorontwikkelen door vertrouwen en verantwoordelijkheden laag in de organisatie te beleggen, minder detailbeheersing en minder regels (deregulering). De primaire verantwoordelijkheid voor de procesbeheersing ligt bij de eenheden en teams. Graag gaan wij in overleg hoe hier verder invulling aan te geven.

4. Uw financiële positie vergeleken



4.1 Resultaat 2016



4.2 Belastingopbrengsten 2016



4.3 Weerstandsvermogen & Nettoschuld 2016

4.1 Resultaat 2016

Resultaat 2016 bedraagt € 87.000 negatief.

Resultaat 2016

Het saldo van de jaarrekening van waterschap Vechtstromen over het jaar 2016 bedraagt € 87.000 nadelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

Exploitatier rekening	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 (BVR)	Jaarrekening 2016	Verschil begroting met realisatie
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Lasten	116.469	128.107	125.447	-2.660
Toevoeging voorzieningen	2.756	3.291	7.272	3.981
Toevoegingen aan reserves	2.264	6.181	9.450	-3.269
Totale lasten	121.490	137.579	142.169	-4.590
Overige baten	11.086	9.769	10.971	1.202
Waterschapsbelastingen	108.538	110.293	110.325	32
Onttrekkingen aan reserves	7.479	17.517	20.786	3.269
Totale baten	127.104	137.579	142.082	4.503
Resultaat	5.614	0	-87	-87

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2016

Uit de analyse zoals opgenomen in paragraaf 4.3.1 van de jaarrekening blijkt dat er beperkte afwijkingen zijn ten opzichte van de bestuurlijke voortgangsrapportage met uitzondering van enkele incidentele posten (toevoeging aan de voorziening). Deze belangrijkste overschrijding is te verklaren als gevolg van het vormen van een "voorziening reorganisatie". Deze voorziening bedraagt € 3,1 miljoen en is als correctie post op de materiele vaste activa in de jaarrekening verwerkt.

4.1 Resultaat 2016

Advies 2015 inzake voorspelbaarheid opgevolgd: Verscherping tussentijdse budgetbeheersing verbeterd

Door tussentijdse resultaatbestemming neemt totale eigen vermogen af

Ook op de toevoegingen en onttrekkingen in de reserves is een afwijking te zien ten opzichte van de BVR. Deze afwijking wordt verklaard dat in de BVR een rechtstreekse vermogensmutatie is voorgesteld. Conform het Waterschapsbesluit dienen deze mutaties via de exploitatierekening te verlopen. De mutaties zijn overigens wel conform besluitvorming. Voor een uitgebreide meer volledige analyse van het resultaat verwijzen wij naar de toelichting op de exploitatierekening in de jaarrekening.

Het exploitatieresultaat 2016 bedraagt € 87.000 nadelig, op een begrotingstotaal van € 137,6 miljoen. Een afwijking van circa 0,06%. Als de eenmalige storting in de voorziening voor het nieuwe werken buiten beschouwing zou worden gelaten zou het resultaat circa € 3,1 miljoen positief zijn (afwijking circa 2,3%). Op basis van onze ervaringsnorm bij overheidsorganisaties is een afwijking van 2-3% van de begroting acceptabel en inherent aan een begrotingsproces van een waterschap en/of andere overheidsorganisatie. Wij constateren een verbetering in de afwijking van het exploitatieresultaat ten opzichte van het begrotingstotaal. In het boekjaar 2015 constateerden wij een afwijking van het exploitatieresultaat op het begrotingstotaal van 4,4%. Ten opzichte van 2015 is de realisatie 2016 daarmee procentueel een aanzienlijke verbetering. Door Vechtstromen is tevens in het jaarverslag aangegeven dat de doelen van de verschillende programma's ook grotendeels zijn gehaald.

Tussentijdse resultaatbestemming

Het eigen vermogen, inclusief nog te bestemmen resultaat, bedraagt ultimo 2016 volgens de jaarrekening € 40,8 miljoen en is ten opzichte van de beginbalans afgenomen met € 11,4 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door onttrekkingen waarover is besloten bij het vaststellen van de BVR 2016. De belangrijkste onttrekkingen zijn gedaan ten behoeve van de heroverweging van het systeem ter dekking van de HWBP-bijdrage (€ 7,7 miljoen) en het vormen van de "voorziening reorganisatie" (€ 3,1 miljoen).

In 2016 is de gewijzigde "Beleidsnotitie activa" vastgesteld. Hierin is opgenomen dat de HWBP-bijdrage niet meer wordt geactiveerd maar rechtstreeks ten laste van het resultaat wordt gebracht. Wij hebben vastgesteld dat de HWBP-bijdrage conform deze notitie is verwerkt in de jaarrekening 2016.

4.1 Resultaat 2016

Begrotingsoverschrijding op twee programma's, passend binnen bestaand beleid.

Advies 2015 opgevolgd: Moment activering herzien wat heeft geleid tot activeringen van circa € 76 miljoen.

Begrotingsrechtmatigheid

Waterschap Vechtstromen heeft op twee programma's (Waterketen & Besturen en Organiseren) een overschrijding ten opzichte van de begrote lasten van € 391.000 respectievelijk € 888.000. De overschrijding komt door de vertraagde realisatie van het project energiefabriek en een aanvullende (en niet begrote) storting in de "voorziening reorganisatie". Deze kosten passen in het bestaande beleid en het algemeen bestuur was hier reeds over geïnformeerd. Wij hoeven deze overschrijding derhalve niet mee te wegen in het rechtmatigheidsoordeel.

Realisatie voorgenomen investeringen

De oorspronkelijk voorgenomen bruto-investeringsuitgaven (inclusief geactiveerde lasten) bedroegen € 50 miljoen. In de BVR is dit bijgesteld naar € 45,6 miljoen. In 2016 is werkelijk € 42,4 miljoen (bruto) gerealiseerd. Daarmee is 113% van de bijgestelde (bruto) begroting gerealiseerd. In voorgaande jaren was sprake van onderrealisatie ten opzichte van de begroting. Ook in de activeringen (van onderhanden werk naar materiele activa) zien wij een forse afname van het onder handen werk (van € 79,0 miljoen ultimo 2015 naar € 36,1 miljoen ultimo 2016). Het bedrag aan activeringen is aanmerkelijk hoger dan in voorgaande jaren omdat investeringsprojecten vanaf 2016 worden geactiveerd op het moment van "gereed voor beoogd gebruik". In voorgaande jaren vond activering pas plaats op het moment dat een investeringsproject ook daadwerkelijk (bestuurlijk) was geëvalueerd. Daarmee is ook opvolging gegeven aan ons advies uit het verslag van bevindingen bij de jaarrekening 2015.

4.2 Belastingopbrengsten 2016

Belastingopbrengsten

De belastingopbrengsten van Waterschap Vechtstromen bestaan uit de opbrengsten voor watersysteembeheer en zuiveringbeheer. Hieronder volgt een cijfermatig beeld van de belastingopbrengsten en de afwijkingen tussen begroting en realisatie.

Opbrengst belastingen	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 (BVR)	Jaarrekening 2016	Vershil begroting met realisatie
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Watersysteembeheer	57.278	57.795	57.462	-333
Zuiveringbeheer	51.260	52.498	52.863	365
Totaal	108.538	110.293	110.325	32

De gerealiseerde belastingopbrengsten wijken minimaal af van de begroting. In het verslag van bevindingen 2015 hebben wij gerapporteerd over het latente risico op het niet meer kunnen opleggen van aanslagen doordat de termijnen zijn overschreden. In 2015 constateerden wij een toename van het aantal nog op te leggen aanslagen tot circa € 2,3 miljoen waarvan € 0,8 miljoen voor 2015. Uit het belastingoverzicht 2016 wat is verkregen van GBLT blijkt dat het bedrag aan nog op te leggen aanslagen ultimo 2016 € 2,2 miljoen bedraagt maar dat nog maar € 0,6 miljoen van voor 2016 is. Daarmee is een voorzichtige verbetering te zien ten opzichte van voorgaande jaren ten aanzien van het risico van verjaren van aanslagen (zoals gerapporteerd in ons verslag van bevindingen 2015). In 2016 zijn door GBLT extra inspanningen verricht om de achterstanden in de incasso van oude vorderingen in te lopen. Omdat in een aantal gevallen bleek dat deze vorderingen niet meer inbaar waren is een deel van deze vorderingen afgeboekt ten laste van de daarvoor getroffen voorziening oninbaarheid. In het kader van de jaarrekening 2016 is de voorziening geactualiseerd en bedraagt € 0,8 miljoen (2015: € 2,2 miljoen). Naast deze extra inspanningen op incasso is ook de systematiek voor het prognosticeren van de belastingopbrengsten door GBLT gewijzigd. In de prognoses worden alleen aanslaggeschikte subjecten en objecten meegenomen wat moet bijdragen aan een betere prognose.

4.3 Weerstandsvermogen & Netto-schuld 2016

Weerstandsvermogen

De analyse van het weerstandsvermogen is een onderdeel van het jaarverslag (paragraaf weerstandsvermogen). Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening. Omdat de omvang en inschatting van het weerstandsvermogen voor de continuïteit en toekomst van het waterschap van belang is, besteden wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie in dit verslag van bevindingen hier aandacht aan.

	Beschikbare weerstands-capaciteit	Gewogen financiële risico's	Ratio	Norm
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Jaarrekening 2015	10.170	6.115	1,70	1,00 - 1,40
BVR 2016	8.855	6.115	1,50	1,00 - 1,40
Jaarrekening 2016	8.854	7.030	1,25	1,00 - 1,40

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen geïnventariseerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve en post onvoorzien). Ten opzichte van de jaarrekening 2015 zijn als gevolg van een geactualiseerde risico-inventarisatie de risico's toegenomen met bijna € 1,0 miljoen. Dit is samen met een daling van de algemene reserve de belangrijkste reden voor de daling van het ratio van 1,7 bij de jaarrekening 2015 naar 1,25 bij de jaarrekening 2016. In de beleidsnotitie 'reserves en voorzieningen, Vechtstromen' is de norm voor de ratio van het weerstandsvermogen voor Vechtstromen gesteld op 1,0 tot 1,4, ofwel voldoende tot ruim voldoende. Op basis van de risico-inventarisatie en de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt deze ratio op basis van de jaarrekening 2016 afgerond 1,25. Daarmee voldoet het weerstandsvermogen aan deze norm en wordt het weerstandsvermogen als voldoende geacht.

4.3 Weerstandsvermogen & Netto-schuld 2016

Weerstandsvermogen

<p>Weerstandsvermogen</p> <p>Norm 1,0 - 1,4 ofwel voldoende tot ruim voldoende</p> <p>Belangrijkste verklaring voor afname ratio is hogere inschatting van het risico's Zuiveren.</p>	<p>Om het weerstandsvermogen te bepalen, is voor de jaarrekening 2016 een geactualiseerde risico-inventarisatie uitgevoerd, toegesneden op de bedrijfsvoering van waterschap Vechtstromen. Daarbij zijn met het management en interne adviseurs systematisch de risico's in beeld gebracht en financieel vertaald. Op basis van de beschikbare algemene reserves en de post onvoorzien bedraagt de weerstandscapaciteit per 31-12-2016 € 8,8 mln. Omdat de gewogen financiële risico's € 7,0 bedragen resulteert dit in een ratio van 1,25. Dit valt volgens de kwalificatie van het weerstandsvermogen vanuit het Algemeen Bestuur in de schijf 'voldoende' (1 - 1,4).</p> <p>De te verwachten schadelast naar aanleiding van de nieuwe risico inventarisatie is gestegen met € 0,9 mln. naar € 7,0 mln. (2015: € 6,1 mln.). Dit komt met name door de nieuwe risico's die zijn opgenomen op het programma zuiveren waaronder de volgende risico's:</p> <ul style="list-style-type: none">• eerdere of onnodige kosten vervanging van bezittingen door onvoldoende inzicht in staat van onderhoud of door uitgesteld onderhoud.• uitval van procesautomatisering• niet voorziene jaarlijkse beheerkosten bij uitval of onvoldoende werking van innovatieve projecten als de Energiefabriek. <p>Omdat deze risico's dit jaar zijn opgenomen, is de ratio weerstandsvermogen gedaald.</p>
<p>Netto schuld loopt verder op, binnen normen uit de BVR</p>	<p>Bij de tussenevaluatie van het bestuursakkoord is bijgestuurd op de toenemende netto-schulden. Hiervoor zijn maatregelen getroffen om tot een meerjarige balans te komen tussen de investeringen en de afschrijvingen (onder andere door het niet meer activeren van de HWBP bijdrage). In de jaarrekening bedraagt de netto-schuld € 424 miljoen en is derhalve circa € 17 miljoen hoger dan bij de jaarrekening 2015.</p> <p>Vechtstromen voldoet daarmee aan de intern gestelde norm vanuit de begroting.</p>

5. Belangrijkste bevindingen 2016

5.1

Automatisering

5.2

Bevindingen rechtmatigheid

5.3

Bevindingen WNT

5.4

Belangrijke aandachtspunten
managementletter

5.1 Bevinding automatisering

Diverse zaken ten aanzien van de automatiserings-omgeving opgepakt. Nog niet effectief om voor controle 2016 op te steunen

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de controle hebben wij relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking besproken en indien mogelijk getoetst. Waar nodig brengen wij verslag uit over tekortkomingen. Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De controle heeft meerdere bevindingen c.q. risico's in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. In 2016 is geen sprake geweest van verstoringen en of ICT-calamiteiten.

Inrichting General IT Controls bij Waterschap Vechtstromen

Binnen Waterschap Vechtstromen zijn diverse ontwikkelingen geweest die invloed hebben op de IT-beheerprocessen voor boekjaar 2016. Zo zijn er stappen gezet om (1) de IT-domeinen Velt en Vecht en Regge en Dinkel op gebied van IT-infrastructuur verder te harmoniseren en (2) de interne IT-beheerprocessen verder te stroomlijnen op basis van ITIL-standaarden. Hiertoe is tevens een meerjaren-automatiseringsplan inclusief onderliggende projectenkalender in de maak, welke structuur geeft aan toekomstige ontwikkel- en beheerprojecten en daaraan gerelateerde investeringen.

Ter ondersteuning van de IT-beheersing is medio 2016 de servicemanagement tooling Topdesk in gebruik genomen. Incidentmanagement is hierin ondergebracht en aantoonbaar geïmplementeerd. Het inbedden van beheerprocessen rondom softwarewijzigingsbeheer en autorisatiebeheer is daarbij nog onderhanden. Hiernaast zijn diverse procesmatige verbeteringen rondom IT-beheersing gerealiseerd. Zo is een Change Advisory Board ingericht, waarin verplichte of niet noodzakelijke software-updates dan wel gebruikerswensen op wekelijkse basis intern worden beoordeeld alvorens te worden getest en uitgerold. Daarnaast is voortgang gemaakt met het borgen van functiescheiding en het voorkomen van ongeautoriseerde toegang tot data. Zo is de Active Directory (die de netwerktoegang tot systemen en data regelt) opnieuw ingericht, dit als gevolg van de doorontwikkeling waarbij er sprake is van één IT-domein en een regio-eenheid georiënteerde gebruikersorganisatie. Daarmee is een belangrijke stap gezet om de gebruikersorganisatie adequaat in te richten. Een belangrijke vervolgstap is het voorbereiden van de Active Directory zodat de gebruikersgroepen op geautomatiseerde wijze aan specifieke applicaties gekoppeld kunnen worden. Deze stap is nog onderhanden en intern is de wens uitgesproken om eind 2017 te realiseren. Tenslotte is voor het financiële pakket Coda een functie-/rolautorisatiematrix opgesteld, op basis waarvan toekenning en controle van toegangsrechten kan plaatsvinden.

Gezien de bovengenoemde ontwikkelingen en de uitrol van procesverbeteringen gedurende 2016 is het niet mogelijk gebleken om voor de jaarrekeningcontrole volledig te kunnen steunen op de IT-beheerprocessen van Waterschap Vechtstromen. Wanneer wordt voldaan aan de randvoorwaarden van de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking (ofwel de aanwezigheid van ingerichte, controleerbare en effectief werkende IT-beheerprocessen), kunnen deze arbeidsintensieve werkzaamheden mogelijk worden verminderd.

5.2 Bevindingen ten aanzien van rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Onrechtmatigheden aanbesteden binnen goedkeuringstolerantie

Tijdens onze controle hebben wij, gebruikmakend van de werkzaamheden van de VIC, de rechtmatigheid van de inkopen en aanbestedingen en personele lasten beoordeeld. Daarnaast hebben wij tijdens de controle kennis genomen van de overige getrouwheid en rechtmatigheidsonderzoeken van de VIC in boekjaar 2016.

Bij de interim-controle 2016 hebben wij al geconstateerd dat bij de VIC onrechtmatigheden zijn geconstateerd bij de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Wij hebben met waterschap Vechtstromen deze bevinding besproken en hierop zijn passende aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. De organisatie heeft, evenals voorgaand jaar, een uitgebreide zogenaamde spend-analyse (of crediteuren analyse) uitgevoerd op alle leveranciers cq. CPV codes met een inkoop groter dan € 50.000.

Middels aanvullende werkzaamheden is intern gecontroleerd of bij deze leveranciers sprake is van een aanbestedingsverplichting en zo ja, of dan ook daadwerkelijk de juiste aanbesteding heeft plaatsgevonden. Wij hebben middels een review vastgesteld of deze spend-analyse en interne controle toereikend is uitgevoerd. Daarbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd en konden wij instemmen met de interne beoordeling van de wijze van aanbesteden.

De totale rechtmatigheidsfout als gevolg hiervan bedraagt voor 2016 € 1,1 miljoen (2015: € 0,6 miljoen). Van deze € 1,1 miljoen heeft ongeveer € 0,8 miljoen betrekking op dezelfde aanbestedingen/contracten als in voorgaande jaren. De overige € 0,3 miljoen betreft nieuwe bevindingen ten opzichte van 2015.

Om die reden concluderen wij dat de maximale rechtmatigheidsfout met betrekking tot de Europese aanbestedingen € 1,1 miljoen bedraagt. Dit bedrag valt op zich binnen de controletolerantie.

Geen onrechtmatige begrotingsoverschrijding en

Voor de begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maximale budgetten weergegeven die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2016. Een overschrijding van de begroting is in principe altijd onrechtmatig, maar hoeft de accountant niet in alle gevallen mee te wegen in zijn oordeel. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van het algemeen bestuur passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. Daarnaast moeten wij in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde te stellen. Waterschap Vechtstromen heeft op twee programma's (Waterketen & Besturen en Organiseren) een overschrijding ten opzichte van de begrote lasten van € 391.000 respectievelijk € 888.000. De overschrijding komt door de vertragingen bij het project energiefabriek en een aanvullende (en niet begrote) storting in "voorziening reorganisatie". Deze kosten passen in het bestaande beleid. Wij hoeven deze overschrijding derhalve niet mee te wegen in het rechtmatigheidsoordeel.

5.3 Bevindingen WNT

WNT

De Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is op 1 januari 2013 in werking getreden. Dit betekent dat waterschap Vechtstromen in haar jaarrekening de bezoldigingen van haar topfunctionarissen dient te vermelden. Ook is de toegestane bezoldiging gemaximeerd, voor boekjaar 2016 gesteld op een maximum van € 179.000. Op basis van de wet wordt de functie van secretaris-directeur aanwezen als topfunctionaris. Omdat aan een van de oud directeuren (geen topfunctionaris) conform het sociaal statuut een uitkering is gedaan als gevolg van beëindiging van het dienstverband die hoger is als het maximum dient deze te worden toegelicht.

Uit een review door de auditdienst van het Rijk op de WNT-verantwoording in de jaarrekening 2015 is gebleken dat er € 3.200 te veel aan bezoldiging is vermeld voor de secretaris-directeur. Deze fout is in de jaarrekening 2016 toegelicht. Overigens betreft dit alleen een presentatiekwestie, dus zonder dat er sprake is geweest van een onverschuldigde betaling.

In de jaarrekening van waterschap Vechtstromen voldoet de toelichting omtrent de WNT aan de daaraan te stellen vereisten. Er is geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen voor de maximale bezoldiging van topfunctionarissen.

5.4 Belangrijkste aandachtspunten managementletter

Ons beeld van de interne beheersing

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden, waaronder interviews met proceseigenaren en verantwoordelijken voor de verbonden partijen, komen wij op dit moment tot de conclusie dat de beheersorganisatie van Vechtstromen (voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening) voldoende scoort.

Opvolging aandachtspunten managementletter

Onze bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse controle hebben wij gerapporteerd aan de directie door middel van onze managementletter welke is gedateerd op 9 december 2016. De managementletter is door de directie verstrekt aan het dagelijks bestuur. De aandachtspunten zijn door waterschap Vechtstromen opgenomen in een actieplan. Ten aanzien van de belangrijkste bevindingen zijn de aandachtspunten ten aanzien van het waarborgen van rechtmatig aanbesteden reeds uitgewerkt in onderdeel 5.2 van deze rapportage. Ten aanzien van de ontwikkelingen binnen GBLT (en het beheersen van de risico's het niet meer kunnen opleggen van aanslagen) hebben wij reeds gerapporteerd in onderdeel 4.2 van deze rapportage. De status ten aanzien van onze bevinding ten aanzien van de tijdige afstemming tussen subteams HRM en ICT zullen wij rapporteren in het kader van de managementletter 2017.

Invoering Vpb-plicht voor overheidsbedrijven

In het kader van de managementletter hebben wij tevens aandacht besteed aan de per 1 januari 2016 ingevoerde vpb-plichtig voor waterschappen voorzover een onderneming wordt gedreven. BDO heeft een fiscale nulmeting voor de vpb uitgevoerd. Aan de hand van een interview is, in samenwerking met een fiscalist van BDO, voor een viertal belangrijke thema's getoetst wat het huidige niveau is van het vpb-dossier binnen het waterschap. Samenvattend kan gesteld worden dat het waterschap al veel werk heeft verzet voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht.

De status op dit moment is dat het inventarisatiedossier stil ligt in afwachting van een lopende discussie tussen UvW en de Belastingdienst over de toerekening van belastingopbrengsten aan de clusters. Op dit moment is het nog niet goed mogelijk om een goede inschatting te geven van de vennootschapsbelasting die het waterschap uiteindelijk mogelijk zal moeten betalen. Kijkend naar het huidige dossier wordt de vpb-last op nihil ingeschat. De risico's en onzekerheden die deze invoering met zich meebrengt zijn toegelicht in de risicoparagraaf van de jaarstukken.



Bijlage A: Onze controle

Bijlage A

Onze controle

Scoping: doel en object van de controle

Het Algemeen Bestuur heeft ons opdracht gegeven voor de controle van de jaarrekening 2016 van waterschap Vechtstromen. Voor iedere controle gelden inherente beperkingen, die uiteen zijn gezet in de opdrachtbevestiging (d.d. 21 juli 2016). Voor een uitleg van de opdracht en reikwijdte verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het bestuur vastgestelde controleprotocol en normenkader gehanteerd. Het algemeen bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 142.170 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Bijlage A

Onze controle

Onafhankelijkheid	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.</p> <p>Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>
Fraude en non-compliance	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.</p> <p>Vechtstromen heeft aandacht voor integriteit. Zo zijn in 2015 het integriteitsbeleid en bijbehorende gedragscode vastgesteld en wordt er op het intranet aandacht besteed aan dit onderwerp. Ook hebben in 2016 organisatie brede integriteitssessies plaats gevonden.</p> <p>Het beheersen van frauderisico's is uitsluitend mogelijk indien vooraf ook inzicht wordt verkregen en bewustwording is gecreëerd omtrent die gebieden die gevoelig zijn voor bewuste manipulatie, oftewel fraude. Het onderkennen van dergelijke risico's is een startpunt om die interne beheersingsmaatregelen te kunnen invoeren die het risico op fraude zoveel als mogelijk beperken.</p> <p>Daarnaast bespreken wij de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen waterschap Vechtstromen. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.</p>
Geautomatiseerde gegevensverwerking en beveiliging persoonsgegevens	<p>Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.</p> <p>Wij hebben de automatiseringsorganisatie van waterschap Vechtstromen uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De werkzaamheden ten aanzien van de automatiseringsorganisatie zijn al opgenomen in onderdeel 5.1 van dit verslag.</p>

Bijlage A

Onze controle

Continuïteit	De waarderingen in de jaarrekening zijn gebaseerd op de veronderstelling dat Vechtstromen als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. Als de omstandigheden zodanig zijn dat duurzame voortzetting onmogelijk is, dan kan niet van dit continuïteitsbeginsel worden uitgegaan. In dat geval worden de activa en passiva tegen liquidatiewaarde opgenomen. De inschatting of een duurzame voortzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het dagelijks bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het Dagelijks Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Wij hebben geen andere bevindingen dan opgenomen in dit verslag van bevindingen.
Verschillen van inzicht met het algemeen bestuur	Er bestaan geen verschillen van inzicht met het Dagelijks Bestuur over de waarderingsgrondslagen, de financiële administratie, de verslaggeving of de uitkomsten van onze controlewerkzaamheden.

Nieuwe perspectieven

In de nieuwe economie doen kansen zich sneller voor dan ooit. Nieuwe spelregels geven een boost aan zakelijk werken. En een nieuwe generatie staat klaar om het anders te doen. Beter, slimmer, innovatiever. Wie succesvol wil ondernemen, moet zelf ook vernieuwen. Open staan voor verandering. En met open vizier kijken naar de mogelijkheden die voor ons liggen.

Nieuwe perspectieven, dát is wat BDO u wil bieden. En kan bieden, dankzij onze unieke combinatie van lokale marktkennis en een internationaal netwerk. Persoonlijke dienstverlening en een professionele aanpak. BDO helpt u graag om vanuit een andere invalshoek naar uw business te kijken. Zodat u de juiste beslissingen neemt om uw organisatie sterker, wendbaarder en succesvoller te maken. Of u nu een mkb-bedrijf, familiebedrijf, publieke organisatie of internationale onderneming bent.

BDO kijkt graag met u vooruit. Samen komen we tot nieuwe inzichten en nieuwe kansen in uw markt. Samen creëren we nieuwe perspectieven.

BDO Accountants & Adviseurs verleent vanuit 28 vestigingen in heel Nederland en met ruim 2.150 professionals diensten op het gebied van accountancy, belastingadvies en consultancy.

BDO adviseert ondernemingen in tal van branches en is sterk in de advisering aan het Nederlandse middenbedrijf, (semi-) overheidsinstellingen en familiebedrijven. Of het nu gaat om een controle van uw jaarrekening, de begeleiding van een ingewikkelde overname of een fiscaal advies op maat. In alle gevallen heeft u te maken met professionals. Zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal. BDO maakt deel uit van het internationale BDO-netwerk (actief in 158 landen, meer dan 67.000 medewerkers wereldwijd) dat bestaat uit zelfstandige en onafhankelijke organisaties, die over de hele wereld onder de merknaam BDO actief zijn op het gebied van de zakelijke dienstverlening. Dat maakt ons in alle opzichten bijzonder betrokken. Kijk voor meer informatie op www.bdo.nl